

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus Hvmanis. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicæ Posthvmæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Qvaestio VI. De Confessione & eius necessitate: Quæ est secunda pars
Sacramenti Pœnitentiæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

Richardum sentire, pœnitenti mox remitti peccata, manere tamen debitum mortis aeternæ, quatenus cum pœno & obligatione cōfitebatur remissa sunt; & quamdiu hæc obligatio non est impleta, censetur peccator debito aeternæ damnationis teneri; quia si neglexerit, aut contempserit, damnabitur; Sicut Patriarcha & Propheta, inquit Richard. c. 19. *charitatem habebant, & tamen tenebantur debito damnationis aeternæ usque ad Christi mortem: quia videlicet peccatum illis erat remissum quoad culpam: sed ut ab inferno, quo tenebantur, liberarentur, necesse erat Christum pro illis mori: vnde, si Christus mortuus non fuisset, nunquam illi liberati fuisset.*

sent. His adde, Hugonem satis aperte sentire culpam remitti per contritionem, quod nobis satis estam remissio pœne eternæ necessariè huic est cōiuncta. Quod si Richardus velit, hanc separari à remissione culpe, manifestè errat, ut supra dictum est qu. 84. art. 3. Ad Thomam Waldensem Respondeo: Eum expressè docere, sufficere Sacramentum quod vel reipsa, vel affectu grauido consecutus fueris. Dicitur autem talis, qui nondum est baptizatus, ex vi status ineptus ad regnum caelorum, quia nondum habet Sacramentum quo coniungatur Ecclesiae, extra quam nemo potest esse saluus.

QVÆSTIO VI.

De Confessione, & eius necessitate. Quæ est secunda pars Sacramenti Pœnitentiæ.

DVBIVM I. circa Art. 1. & 2.

Verum Confessio omnium peccatorum mortiferorum sit iure diuino necessaria ad salutem?

Quid, & quoraplex sit Confessio.

Notandum Primò: Nomen Confessionis hic accipi pro accusatione peccatorum; quæ accusatio vel fieri potest coram Deo tantum, ut Psal. 31. v. 5. *Dixi, cōfitebor aduersum me iniustitiam meam, & tu remisisti iniquitatem peccati mei: vel coram homine, idq; multis modis. Primò, In iudicio: Iosue 7. v. 19. Confitere & indica mihi. Secundò, Ad petendū cōsiliū: Prouerb. 28. v. 13. Qui abscondit scelera sua, non dirigetur: qui autem confessus fuerit, & reliquerit ea, misericordiam consequetur. Tertiò, Ad accusandum seipsum, ut veniam impetret ab eo, qui locum Dei tenet: sic accipitur hoc loco, nihilque est aliud, quàm Accusatio peccatorum facta Sacerdoti, ad obtinendam virtute Clauium absolutionem. Ratio itaque formalis Confessionis Sacramentalis, est accusatio sui ipsius. Materia, sunt peccata: Efficiens, est ipse pœnitens: Finis, est remissio peccatorum per absolutionem obtinendam. Est autem actus externus virtutis Pœnitentiæ, quatenus fit ad compensandam iniuriam: imperatur à charitate, quatenus tendit ad reconciliationem.*

Notandum Secundò: Esse potissimum duos errores circa confessionem. Prior est hæreticorum, qui confessionem, ut fit in Ecclesia, omnino reijciunt, scilicet ut ordinatur ad absolutionem. Sic Montanistæ & Nouatiani, de quibus supra q. 84. Et Wicleff, qui docet illam esse à Papa introductâ, & Ecclesiae esse perniciosam; ut testatur Thomas Walden. tom. 2. c. 135. Denique Caluinistæ & Lutherani, qui docent sufficere ut confiteamur Deo ad obtinendam remissionem: ad instructionem autem posse nos confiteri homini, non obligari tamen; sufficere autem cōfessionem generalè: nam omnia peccata mortifera confiteri speciatim esse impossibile. Ita Caluinus lib. 3. Institut. c. 4. & Lutherus art. 8. damnato à Leone Papa X. Pro veritate

Dico Primò: Fide tenendum est, Confessionem omnium peccatorum mortiferorum, etiã occultorum specialem esse necessariam Iure diuino lapsis post baptismum: ut patet ex Concil. Tridentino sess. 14. can. 6. 7. 8.

Affertio prima, & de fide.

Probatur hæc Veritas: Primò, ex Scripturis.

Probatur Primò: Ioan. 20. v. 21. ubi dicitur à Domino post resurrectionem, ad Discipulos: Pax vobis; sicut misit me Pater, & ego mitto vos: & hæc dicens inspirauit, Accipite Spiritum S. quorum remiseritis peccata, remittuntur eis, & quorum retinueritis, retenta sunt. Hic præstat Dominus id, quod promiserat primò Petro, Matth. 16. v. 19. cum ait: Tibi dabo clauis regni caelorum: quodcumque ligaueris super terram, erit ligatū & in caelis: Deinde, quod promiserat Discipulis omnibus Matth. 18. v. 18. *Quodcumque alligaueritis super terram, erunt ligata & in caelo.*

Hinc ducitur argumentū primū: Peccata tamdiu retinentur à Deo, quamdiu retinentur à Sacerdote, iuxta illud, *Quorum retinueritis, retenta sunt:* Sed tamdiu retinetur à Sacerdote, quadiu nō absoluitur; nō possunt autē absolui, nisi cognoscatur: ergo peccator tenetur sua peccata confiteri, ut remissionem consequatur. Dices, Peccator potest contritione iustificari, etiã si Sacerdos nolit ipsum absolvere: ergo falsum est, peccata tamdiu retineri à Deo, quamdiu non absoluntur. Resp. Negando Consequentiam; Quia dum contritione iustificatur, debet habere propositum confitendi, & petendi absolutionem, siue ab eodem Sacerdote, siue alio parem potestatem habente: vnde non iustificatur sine absolutione, saltem in voto perceptâ, quam postea debet reipsa procurare.

Secundum hinc ducitur argumentū: Christus his verbis, Ioan. 20. instituit Sacerdotes Iudices, & reliquit illis iudiciariam potestatem in causis peccatorum, quæ homini cum Deo intercedunt: atqui Sacerdotes non possunt rectè iudicare, nisi audita parte nocente; id est, nisi peccata cognoscant, ergo pœnitens tenetur eis sua peccata confiteri.

Dices Primò: Hinc non sequi, pœnitentem absolute teneri confiteri; sed solum, si velit obtinere absolutionem Sacerdotis, quam non tenetur petere, cum possit contritione iustificari.

Respondeo, Optimè sequi, si præsentem materiam spectemus: non enim Sacerdotes sunt Iudices voluntarij, sed necessarij: id est, non ita constituti sunt Iudices, ut liberum sit peccatoribus se eorum tribunali sistere, vel non sistere; eorum iudicio se submittere, vel non submittere: id enim non erat consentaneum nec tantæ potestati, nec rectæ administrationi: Nam sicut Pater omne iudicium dedit Filio, ita Filius omnem potestatem ligandi

Sacerdotes sicut iudices, necessarij, non voluntarij.

gandi atque soluendi peccata in terris, dedit Ecclesie, id est, Prælati & Sacerdotibus; ut recte docet Ruardus art. 5. & constat ex illo Ioan. 20. v. 21. Sicut misit me Pater, & ego mitto vos; id est, sicut Pater me misit in mundum cum potestate ligandi & soluendi; ita & ego nunc discedens ex hoc mundo, mitto vos cum eadem potestate. Unde sicut nemo potest reconciliari Patri, nisi per Filium, ita neque potest eidem reconciliari nisi per Ecclesiam, id est, Ecclesie Rectores, quos Filius abiens suos Vicarios constituit. Recta quoque administratio postulat, ut Iudices non sint liberi, ita ut subditi eos possint recusare: hoc enim perturbationem in regimine introduceret.

Dices Secundo: Dominum non constituisse ibi Sacerdotes iudices peccatorum, sed solum dedisse potestatem seu ministerium annuntiandi Evangelium; id est, remissionem credentibus; non credentibus autem iram & vindictam. Ita heretici huius temporis, qui volunt istorum verborum sensum esse, in quibus exciterentur fidem per predicationem Evangelij, quæ fide peccata dolentur, his remittuntur peccata apud Deum; qui autem noluerint credere, eorum peccata remittentur ad vindictam, à Deo.

Sed contra: Quod hæc potestas nõ sit potestas prædicandi, sed vera potestas iudiciaria, Probatur multis Rationibus. Primo, Si potestas remittendi peccata hoc loco nihil est aliud, quæ potestas prædicandi remissionem credentibus; ergo nihil peculiare datur hic Apostolis, quod antea non habuerunt Scribæ & Pharisei; nam & hi habuerunt potestatem prædicandi, seu docendi, ut patet Matth. 23. v. 2. Super Cathedram Moysi sederunt &c. & Luca 11. v. 52. Væ vobis Legisperitis, quia tulistis clauem scientiæ &c. Imò nihil datur, quod non habebant omnes homines, etiam feminae, quæ possunt legere Evangelium: nam per hoc annuntiat remissionem credentibus remissio. Secundo, Dominus contulit potestatem docendi Matth. 10. v. 7. Euntes predicare &c. ibi tamen non dedit potestatem remittendi peccata, cum nulla huius ibi fiat mentio: sed Ioan. 20. vbi est contrarium nulla fit mentio docendi, quod est evidens signum, has potestates esse distinctas. Tertio, Potestatem remittendi peccata contulit certâ quadam cæremoniâ, scilicet cum iustificatione, dicendo, Accipite Spiritum sanctum: quorum neutrum fecit, cum daret potestatem docendi. Quarto, Si docere est soluere: ergo nolle docere, est ligare: ergo omnes homines, qui nolunt prædicare, ligant peccatores: quod est absurdum. Quinto, Christus docere iussit omnes homines: ergo, si docere est soluere, & remittere peccata, iussit omnes soluere: ergo non dedit potestatem ligandi. Sexto, Ex Metaphora Clavium Matth. 16. v. 19. Tibi dabo claves regni Cælorum: Claves non solent dari Ministro, ut significet ostium esse apertum, vel clausum; sed ut ipse aperiat vel claudat reipâ. Deinde, Nõ solent claves dari, nisi in signum potestatis; ut Magistratibus dantur claves civitatis, & Oeconomo claves domus: ergo cum Dominus Apostolis dederit Claves, dedit etiam eis veram potestatem & auctoritatem aperiendi & claudendi cælum; id est, remittendi & retinendi peccata; non autem annuntiandi, illa esse remissa vel retenta. Quod confirmatur Apocalyp. 3. vbi Christus dicitur habere clavem David, quæ significatur vera potestas iudiciaria remittendi & retinendi peccata, admittendi & excludendi ab Ecclesia, & à cælo: Atqui Christus claves suas cû

Apostolis, & successoribus eorum communicavit, iuxta illud, Sicut misit me Pater, & ego mitto vos: ergo dedit illis veram potestatem iudiciariam in causis peccatorum, seu potestatem verè aperiendi & claudendi cælum. Septimo, Ex aliâ Metaphorâ ligandi & soluendi: Ligare enim & soluere, non est declarare hominem esse vincitum vel solutum, sed est, injicere vincula, vel ea removere. Confirmatur, quia nõ dicit, Quocumque solueritis, soluta erunt: quomodo tamè dicitur debuisset, si soluere esset idem, quod solutum declarare: sed dicit, soluta erunt, in quantum solutio est illam Sacerdotis esse causam, cur soluta sint apud Deum Sic Ioan. 20. non dicit, Quotum remisistis peccata remissa erant, sed, remittuntur eis. Octavo, Quando dicit, Quocumque solueritis super terram, etiam soluta erunt in cælo, aperte indicat à contrario sensu, quocumque non soluerint super terram, nõ fore soluta in cælo. Quod confirmatur Ioan. 20. v. 23. Quicquid retinueritis, retenta sunt: Quæ omnia aperte indicant, Sacerdotes nõ tantum declarare, peccata esse dimissa & soluta, sed verè remittere & soluere, aded ut sine ipsorum absolutione non possimus à peccatis liberari. Nono, Ex illis verbis: Sicut misit me Pater, & ego mitto vos; id est, cum eadem auctoritate & potestate, ut elegantissimè Chryostomus lib. 3. de Sacerdotio: unde etiam continuo insufflans ait: Accipite Spiritum sanctum: quorum remissionis &c. insinuans se dare cælestem & divinam potestatem, cui Spiritus sanctus præsideat. Decimo, Si remittere peccata, est annuntiare eâ remissa credentibus, Vel hæc annuntiatio est absoluta; & sic est temeraria, quia minister non potest scire an peccator credat, ac proinde nescit an ei sint remissa peccata: Vel est conditionata, scilicet si peccator credat, & sic erit superuatanea; nam non reddet poenitentem magis certum remissionis peccatorum, quàm erat ante: nam nõ est illi certum, an credat sicut oportet, & si hoc illi certum esset, nõ egeret absolutione, quæ solum ad hoc datur, ut fiat certus remissionis peccatorum, secundum Calvinistas. Undecimo, Idem probatur ex SS. Patribus, qui docent his verbis tribui iudiciariam potestatem. Vide dicta supra q. 84. a. 1. Item vide Baronium centur. 1. pag. 148. Item Bellarminum & Valentiam, & Chryostomum lib. 3. de Sacerdotio.

Secundus locus Scripturæ est Actorum 19. v. 18. Multi credentium veniebant, scilicet ad Paulum, confitentes & annuntiantes actus suos. Hic agitur de confessione peccatorum in specie, ut patet ex illis verbis, Actus suos, & ex verbo Græco ἀναγγέλλω, quod est, distinctè, & per partes refero. Item agitur de confessione quæ fiebat homini, videlicet Paulo. Denique de confessione omnium peccatorum, non quorundam tantum, ut dicunt heretici: quia Scriptura quando agit de poenitentia vel remissione peccatorum, de omnibus peccatis intelligi debet, ut patet ex alijs locis: Actorum 26. v. 16. Abiice peccata tua. Et Daniel. 4. v. 24. Peccata tua elemosinis re dime.

Tertius locus est Iacobi 5. v. 6. Confitemini alterutrum peccata vestra, id est, homines hominibus, peccatores Sacerdotibus, subiecti Prælati, ut ait Hugo lib. 2. de Sacramentis parte 14. & patet ex sequentibus, Orate pro infirmis, ut saluemini, id est, Presbyteri pro infirmis. Hunc locum de confessione intelligunt Origenes Homil. 2. in Leviticum, Chryostomus l. 3. de Sacerdotio, & Augustinus lib. 50. Homil. Homilia 12. & Beda in hunc locum.

Reijctur expositio hæreticorum vnde in Rationibus Prima Secunda Tertia Quarta Quinta Sexta

Septima Octava Nona Decima Undecima Actorum

1. Ioan. 1.

Quartus locus est 1. Ioannis 1. v. 9. *Si confiteamur peccata nostra, fidelis est & iustus ut remittat nobis peccata nostra, & emundet nos ab omni iniquitate.* Hic satis indicatur requiri confessionem peccatorum in particulari; nam agnoscere tantum se esse peccatorem, non est confiteri peccata: item omnium; quia quando dicit ut remittat nobis peccata nostra, loquitur de omnibus peccatis: denique quod agatur de confessione quae fit homini; patet ex illis verbis; *Fidelis est & iustus*; id est, seruat promissa sua; nulla enim extat promissio qua remittuntur peccata ijs qui tantum Deo confitentur; sed ijs qui confitentur Sacerdotibus, Ioan. 20. *Quorum remisistis &c.*

Probatur Secundò: ex Figuris.

Probatur potest Secundò eadem veritas ex Figuris. Ea enim quae fuerunt in lege Veteri & in lege Naturae, fuerunt figurae eorum quae sunt in lege Noua: ergo si tunc fuit aliqua confessionis peccatorum figura à Deo praecepta, necesse est in Noua lege esse confessionem peccatorum à Deo praeceptam, quae sit accuratior quam illa, sicut res figurata perfectior est sua figura.

Confessio
Adz.

Prima Figura est, Confessio quam Dominus exegit ab Adamo & Eua Genes. 3. & à Cain Genes. 4. quae fuit confessio oris & delicti in particulari, & coram Dei ministro: nam Dominus loquebatur per Angelum. Exegit autem Dominus hanc confessionem; Primò, Ut nobis, teste Tertulliano lib. 2. contra Marcionem, conderentur exempla confitentorum potius delictorum, quam negandorum, ut iam tunc initiaretur Euangelica doctrina. Deinde, Ut confessione delerent, quod peccauerant; ut ait Ambrosius lib. 2. de Cain & Abel c. 9. & Chrysostomus homil. 18. in Genes.

Confessio
Leprosorù.

Secunda Figura est, Leprosorum, Leuit. 13. & 14. qua cogebantur leprosi se Sacerdotibus sistere, quibus iudicium leprae commissum erat, & iuxta eorum sententiam vel extra castra manere, vel post curationem ad castra reuerti. Ex hac figura D. Hieronymus in cap. 16. Matthaei colligit Sacerdotes debere cognoscere varietates peccatorum; & Chrysostomus lib. 3. de Sacerdotio, colligit longè maiorem esse potestatem Sacerdotum Noui Testamenti, quam Veteris: cum hi nõ lepram curare, sed tantum curatam declarare poterint: illi verò non corporalem lepram, sed spiritualem, non curatam declarare, sed omnino declarare possint.

Confessio
praecepta
Numerorum
7.

Tertia Figura est confessio communis quaedam toti populo in Veteri lege, quam quisque diuino praecepto tenebatur Sacerdoti facere, quado peccatum aliquod praesertim iniustitiae commiserat, cui sacrificium in sanctificationem quandam coniunctum erat. De hoc agitur Numerorum 5. v. 6. *Vir siue mulier cum fecerint ex omnibus peccatis, quae solent hominibus accidere, & per negligentiam transgressi fuerint mandatum Domini, atque deliquerint, confitebuntur peccatum suum.* Hebraicè est, *Expresse confitebuntur peccatum suum, quod fecerunt.* Item Leuit. 5. v. 5. vbi nos habemus; *Agat penitentiam pro peccato suo; Hebraicè est, Aperiè confitebitur peccatum quod peccauit: est enim idem verbum Hebraicum hinc & Numer. 5.* Ex quibus patet exigi hinc non solum confessionem in genere, sed in specie: iubetur enim ut aperiè confiteatur, & peccatum quod peccauit. De hac confessione Veteris legis saepe lo-

quantur Rabbinii. Petrus etiam Galatinus lib. 10. de Arcanis nostrae Religionis cap. 3. citat aliquot loca Scripturae, ex quibus Rabbinii probant haec tria: *Primo, Esse necessariò confitendum. Secundo, Non tantum Deo, sed etiam homini. Tertio, Non tantum in genere, sed etiam speciatim.* Collegunt etiam Rabbinii plurima praecepta legis ex Scripturis, ex quibus decimum sextum est, *Confitenda esse peccata Numerorum 5.* Dicunt praeterea, si quis neglecta confessione moriatur, etiam si cetera ritè peregerit, tamen in aeternum peritum. Hunc autem ritum confitendi Thomas Waldensis tomo 2. cap. 137. dicit se à Iudaeis intellexisse adhuc obseruari. Ad hoc praeceptum legale seruandum, videtur exhortari Ecclesiasticus cap. 4. v. 31. *Non confundaris confiteri peccata tua: nam confusio non solet timeri nisi in confessione, quae fit homini, & in speciali.*

Confessio
ante Bap-
tismum Ioan.
nis.

Quarta Figura est, Confessio eorum qui accedebant ad baptismum Ioannis, de quibus dicitur Matthaei 3. & Marci 1. quod baptizabantur ab eo confitentes peccata sua. Ioannes enim erat Propheta & filius Sacerdotis. Rectè autem coniungebatur illa confessio baptismi, quia baptismus Ioannis non erat per se efficax, sicuti noster: unde nostro, qui per se sufficit; non coniungitur confessio, sed postea lapsus ea conuenit.

Probatur Tertio: ex Concilijs.

Probatur eadem veritas Tertio: ex Concilijs. Concilium Laodicenum ante annos mille & centum can. 2. *His, qui diuersorum peccatorum lapsus incurrit, & instant orationi, confessioni, ac penitentiae, pro qualitate peccati tempus penitentiae tribuendum est.*

Synodus Quinisexta, can. vltimo: *Oportet eos, qui absoluenti & ligandi potestatem accipere à Deo, peccati qualitate considerare, & peccatoris promptitudinem ad reuersionem; id est, ad emendationem: & sic morbo conuenientè adhibere medicinam.* Vide ibid. sequentia valdè pulchra. Vnde patet, apud Graecos Sacramentalem Confessionem singulorum peccatorum in vsu tunc fuisse, sicut & modò est; ut patet ex Nicolao Cabasila cap. 29. explicationis Liturgiae.

Concilium Carthaginense III. cap. 31. ante annos mille & centum, *Ut penitentibus secundum peccatorum differentiam Episcopi arbitrio penitentiae tempora decernantur.*

Concilium Cabilonense I. ante annos mille, can. 8. *Ut penitentibus à Sacerdotibus facta confessione indicatur penitentia; vniuersitas Sacerdotum noscitur conuenire.*

Similia habentur in Concilio Turonensi III. cap. 22. *Et in Concilio Cabilonensi II. cap. 32. Sed, inquit, & hoc emendatione indigere perspeximus, quod quidam, dum confitentur peccata sua Sacerdotibus, non plene id faciunt. Et infra: Solerti indagacione debent inquiri ipsa peccata, ut ex vtriusque plena sit confessio, scilicet ut ea confiteantur qua per corpus gesta sunt, & ea, quibus in sola cogitatione delinquirunt.*

In Germania Moguntinum II. sub Rabano Anno Domini 833. cap. 26. *Ab infirmis in mortis periculo positis, per Presbyteros pura inquirenda est confessio; non tamen imponenda est eis quantitas penitentiae, sed immotesca, &c. & c. 27. dicit ijs esse dandam Communionem qui omnibus de peccatis suis puram confessionem agunt, & dignè penitent.*

Concilium

Concilium Wormatiense circa annum Domini 868. can. 7. Pœnitentibus secundum differentiam peccatorum, Sacerdotis arbitrio pœnitentia decernatur. Debet itaque Sacerdos in pœnitentia danda singulorum causas singillarim considerare; originem quoque, modumque culpæ, & affectus, gemitusque delinquentium diligenter examinare, manifesteque cognoscere; temporum etiam & personarum, locorum quoque & ætatum qualitates inspicere, ut etiam pro consideratione locorû, ætatum vel temporum, seu pro qualitate delictorum atque gemituum cuiusque delinquentis, à sacris regulæ oculis non reflectat.

Concilium Lateranense sub Innocentio III. Anno Christi 1215. quod fuit quadringentorum Episcoporum & octingentorum aliorum Patrum ex Ecclesia Græca & Latina cap. 21. Omnis vtriusque sexus, omnia sua peccata confiteatur fideliter, saltem semel in anno, proprio Sacerdoti.

Concilium Constantiense sess. 8. damnat articulos Wicleffi, inter quos octavus est: Si homo debere fuerit contritus, omnis confessio exterior est sibi superflua & inutilis.

Denique patet ex Concilio Florentino in instructione Armenorum; & ex Concilio Tridentino sess. 14. cap. 5. & canone 6. 7. 8.

Probatur Quartò: ex Patribus.

Probatur Quartò eadem veritas ex Patribus, quos vide apud Ruardum art. 8, apud Hofium in confessione Polonica, apud Baronium, Bellarminum & Valenciam.

Clemens, Clemens Romanus epist. 1. ad Fratrem Domini: Quod si forte alicuius cor vel liuor, vel infidelitas, vel aliquod malum ex his quæ superius memorauimus, latenter irreperit, non erubescat qui anime sue curam gerit, confiteri hæc huic, qui præest, ut ab ipso per verbum Dei & consilium salubre curetur, quo possit in segra fide & operibus bonis penas æterni ignis effugere. Et infra dicit B. Petrum malas cogitationes cordi suo aduenientes mox ad Christum allidere, & sacerdotibus Domini manifestare consueuisse.

Origenes; Origenes Homil. 2. in Leuit. Est adhuc & septima, licet dura & laboriosa per pœnitentiam remissio peccatorum, cum non erubescat peccator Sacerdoti Domini confiteri peccatum suum, & querere medicinam, secundum enim qui dixit: Confitebor aduersum me iniustitiam meam. Homil. 3. in Leuit. docet omnia peccata nostra in die iudicii in publicum proferenda per diabolum, nisi ea hæc coram Sacerdote accusauerimus. Vide eundem Homil. 2. in Psal. 37.

Tertullianus; Tertullianus lib. de Pœnitentia dicit, quosdam diffugere exomologesin, hoc est, confessionem, verecundæ causâ; qui estis notitia humana sua peccata subdixerint, Deum tamen celare non poterunt: meliusque esse publicè absolui, quam damnatum latere. Et Paulò infra dicit, Exomologesin à Domino institutam.

Cyprianus; Cyprianus serm. de lapsis: Quanto & fide maior, & timore meliore sunt, qui, quamuis nullo sacrificij aut libelli facinore constructi, quoniam tamen de hoc vel cogitauerunt, hoc ipsum apud sacerdotes Dei dolenter & simpliciter confitentes, exomologesin conscientia faciunt. Et infra. Confiteantur singuli quæso, fratres, delictum suum, dum adhuc, qui deliquit, in saculo est, dum admitti confessio eius potest, dum satisfactio & remissio per sacerdotes facta, apud Dominum grata est.

Athanasius; Athanasius serm. in illa verba Euangelij: Ire in caestellum &c. Quod si, inquit, nondum soluta sint

vincula, tradas te ipsum discipulis Iesu: adsum enim qui te soluant pro ea potestate, quam à Salvatore acceperunt: Quæcunque enim ligaueritis, inquit, &c.

Basilis; Basilis Regula 228. Necessario vs peccata aperiri debent, quibus credita est dispensatio mysteryorum Dei. Similia habet Regula 229.

Ambrosius; Ambrosius lib. 2. de Pœnitentia c. 6. Si vis iustificari, facere delictum tuum: soluit enim criminum nexus verecunda confessio peccatorum. Idem Ambrosius confessiones audire solitus erat, ut testatur Paulinus in vita eius.

Pacianus; Pacianus in Exhortatione ad Pœnitentiã multa habet clarissima testimonia: Rogo vos fratres, inquit, per illum dominum, quem oculis non fallunt, desinite vulneratam regere conscientiam: prudentes agri medicos non verentur, ne in occultis quidem partibus, eriam secutos, etiam peristuros.

Chryso-stomus; Chryso-stomus lib. 2. de Sacerdotio: Multa arte opus est, ut qui laborant Christiani, vltro sibi persuadeant Sacerdotum curationi se submittere oportere. Et infra docet, non temerè ad delictorum modum esse multam adhibendam, sed etiam explorandum esse animum pœnitentis, ne fortè nolit tantam pœnitentiam subire. Et lib. 3. de Sacerdotio, apertissimè: item Homil. 33. in Ioannem.

Hieronymus; Hieronymus in cap. 10. Ecclesiastæ probat etiam occulta peccata Sacerdoti confitenda: Si enim, inquit, erubescat agrotus vulnus medico confiteri: quod ignorat, medicina non curat. Et in cap. 16. Matthæi Alligat & soluit Episcopus & Presbyter, non eos qui infontes sunt vel noxij: sed pro officio suo cum peccatorum audierit varietates, scit qui ligandus sit, quive soluendus.

Refellitur Magister; Vbi Nota contra Magistrum dist. 18. comparationem nostrorum Sacerdotum cum Leuiticis, tantum in eo consistere, quod sicut hi non poterant leprosos curare sola sua potestate, sine illorum cooperatione: sed tantum iudicare esse leprosos, & à consortio aliorum separare: ita nec illi possunt sola sua potestate peccata remittere, nisi ipsi pœnitentes per contritionem & confessionem cooperentur; tamen si cooperentur, omnino possunt. Vnde cum Hieronymus dixisset, Pro officio suo cum peccatorum audierit varietates, non addidit, Scit quibus ligatus sit, quibus solutus, quomodo tamen iuxta Magistri sententiam dicere debuisset, sed, Scit qui ligandus, quive soluendus sit. Idem Hieronymus in epistola ad Pamachium docet necessariam esse confessionem, Quia, inquit, secunda post naufragiũ tabula est, peccatum simpliciter confiteri.

Innocentius I.; Innocentius I. epist. 1. ad Decentium: Ceterum de pondere æstimando delictorum, Sacerdotis est iudicare ut attendat ad confessionem pœnitentis, & ad fletus ac lacrymas corrigentis, ac tunc iubere dimitti, cum viderit congruam satisfactionem.

Augustinus; D. Augustinus Homil. 49. Nemo sibi dicat, occultè ago, apud Deum ago. Ergo sine causa data sunt clauæ Ecclesiæ: ergo sine causa dictum est, Quia solueritis in terra &c. Et in lib. 50. Homiliarum Homil. 12. Deus quia pius & misericors est, vult ut ea confiteamur in hoc seculo, ne pro illis confundamur postmodum in futuro. & Homil. 41. eiusdem Operis: Si ad vltimum vita steteris, ne scit si ipsam pœnitentiam accipere, ac Deo & Sacerdoti peccata sua confiteri poterit. Idem Tract. in Psal. 66. Tristis esto antequam confitearis, confessus exulta, iam sanaberis. Et infra: Tu agnosce medici manum, confitere, exeat in confessione, & desinas omnis sanus.

Leo. D. Leo epist. 80. Prohibet ne peccata secreta publicè recitentur: Quia, inquit, reatus conscientiarum sufficit solis sacerdotibus indicare confessione secreta. Vide eundem epist. 91.

Sozomenus. Sozomenus lib. 7. Historia cap. 16. Penitentibus quamvis frequenter deliquissent, veniam dari Deus iussit; & ad impetrandam veniam confiteri necessarium est.

Gregorius. Gregorius Homil. 26. in Evangelia, idem docet ex Lazari fuscitatione, & solutione: Veniat, inquit, foras mortuus, id est, culpam confiteatur peccator: venientem verò foras solvant Discipuli, ut Pastores Ecclesie ei panem amovere debeant, quam meruit, qui non erubuit confiteri quod fecit.

Bernardus. D. Bernardus serm. 16. in Cantica: Omne, quod remordet conscientiam, confitere humiliter, pure, fideliter: Denique idem docent omnes Doctores posteriores.

Probatum Quintò: Ratione.

12 **P**ROBATUM Quintò: Ratione. Primò: Si confessio esset iure humano introducta, extaret eius origo in aliquo Concilio Oecumenico, vel decreto Pontificio: atqui fuit ante Concilia, & decreta Pontificum; ut patet ex Tertulliano, Origene, & Cypriano, qui expressè Confessionis Ecclesiasticæ mentionem faciunt: ergo non humano, sed diuino iure introducta est. Quòd autem Hæretici dicunt à Concilio Lateranensi introductam, nimis apertum mendacium est. Non enim ibi introducta confessio fuit, imò ne præcepta quidem propriè, sed tantummodò tempus determinatum: sicut neque Communio introducta, sed solum frequentandi tempus præscriptum.

Secundò: Ecclesia nunquam fuisset ausa rem tam arduam, & à quâ homines tantoperè abhorrent, præcipere, scilicet ut etiam secretissimas cogitationes, & foedissimas libidines cum summâ verecundia homini patefacerent; idq; non solum plebei, sed etiam Principes, Monarchæ, Prælati, & Ecclesiarum rectores. Neque etiam vnquam ad hoc potuissent adduci, nisi certò intellexissent, se iure diuino ad hoc compelli, esseque ad salutem necessarium. Adde, Ecclesiam non potuisse præcipere confessionem peccatorum occultorum; quia non potest quidquam præcipere circa actus merè infernos; ut alibi ostensum est.

Tertiò: Confessio tot secum adfert vtilitates, ut maximè eâ decuerit à Domino institui, & præcipi. Nam Primò, Elucet in ea Dei misericordia & iustitia: Misericordia, quòd tam facili remedio peccator Deo reconcilietur: Iustitia, quia superbia & impudentia peccantis, humilitate & verecundiâ confessionis vindicatur. Secundò: Vtilitatem adfert ipsis Pastoribus. Nam ex confessionibus suorum subditorum morbos cognoscunt, sic ut faciliè conuenientia remedia possint adhibere. Tertiò: Est vtilissima Reipublicæ. Nam multa, quæ per Magistratus nunquam potuissent emendari, faciliè in confessionibus per Sacerdotes corriguntur. Nam restituantur ablata, compensantur damna, dissoluantur contractus iniusti, condonantur iniuriæ, conciliantur paces, dissociantur prauæ societates, & alia huiusmodi, quibus Reipublicæ perturbantur. Vnde Norimbergenses, cum reiectâ confessione priuatâ tanquâ humano inuento, inuenissent plurima flagitia in suam Rempub. irrepsisse, quæ antea erant igno-

Vtilitates Confessionis.

Ridicula Norimbergensium petitio circa confessionem auri galaream.

ta, petierunt ab Imperatore, ut ipse suo decreto rursus eam sanciret, ut refert Dominicus Soto, d. 18. q. 1. a. 1. Sed ridiculè: Quomodo enim Imperator posset eos compellere, ut occulta crimina panderent? Hoc enim eius solius est, qui occulta cordium intuetur. Quartò: Est vtilissima cuique priuato: Tum quia per eam peccata remittuntur ex opere operato: tum quia magnâ conscientia tranquillitatem conciliat: tum quia consilium, instructionem, & alia remedia contra futura homines ex ea reportant: tum quia timore confessionis, veluti retinaculo quodam, à peccatis cohibentur: tum denique, quia illâ verecundiâ partim satisfaciunt, & redimunt illam confusionem, quam peccatores in die Iudicij patientur, quando Deus illuminabit abscondita tenebrarum, & manifestabit consilia cordium. Vide Gregorium Homil. 3. in Leuit. & Augustinum Homilia 12. lib. 50. Homiliarum.

Denique probari potest Confessio ex Miraculis. Vide Alanum Copum lib. 2. Dialog. cap. vltimo, vbi refert ex Climacho Gradu 4. cap. 2. pulcherrimum miraculum, & alia ex litteris Indicis. Vide etiam Bedam lib. 5. Histor. c. 14. de quadam milite. Præterea Petrum Clubiacensem lib. 1. de Miraculis cap. 3. 4. 5. & 6. vbi refert quatuor miracula. Item vide vitam S. Bernardi lib. 1. cap. 9. & Bonauenturam in Vita S. Francisci cap. 10.

Obiectiones Soluuntur.

OBJICIUNT Hæretici: Primò. Confessionem solum esse disciplinam quandam Politicam, ab Episcopis institutam tempore Nouatianorū, quam postea Nestarius sustulit, ut colligitur ex Socrate lib. 5. Histor. cap. 19. & ex Sozomeno lib. 7. cap. 16.

Responderi potest Primò: Falsam esse historiâ illam, ut à Socrate & Sozomeno narratur; quòd multis conatur probare Baronius centuria 1. pag. 487. Respondeo Secundò: Ut concedamus historiâ esse veram; Certum tamen est Primò: Confessionem Sacramentalem, quæ priuatim fit Sacerdoti, non esse sublatam per Nestarium; neque id auctores illi dicunt. Patet hoc ex Chrysostomo successore Nestarii, qui lib. 2. de Sacerdotio ait: Multa arte opus est, ut Christiani qui laborant, vltro sibi persuadeant, Sacerdotum curatori se submittere oportere. Et Homil. 20. in Genesin: Oportet ad confessionem facinorum festinare, &c. Et idem lib. 3. de Sacerdotio mirè extollit potestatem remittendi peccata; docetque magnâ cautione eâ vtendum esse. Idem patet ex ipso Sozomeno lib. 7. Histor. cap. 16. Penitentibus, quamvis frequenter deliquissent, veniam dare Deus iussit; & ad impetrandam veniam confiteri necessarium est. Omittò Græcos posteriores, qui eam semper seruauerunt. Secundò: Certum est non fuisse relictum liberum, ut quisque pro suâ conscientia sine confessione accederet ad Eucharistiam. Patet hoc ex Chrysost. Homil. 83. in Matthæum, vbi iubet repelli peccatores ab Eucharistia, qui penitentiam non egerint. Idem indicat Homil. 10. in Matthæum. Tertiò: Certum etiam est, Penitentiam publicam non esse sublatam per Nestarium. Patet ex Chrysostomo Homil. 60. ad Populum, vbi sic ait: Astantem audis præconem, atque dicentem: Quotquot estis in penitentia, omnes orate. &c.

Sustulit itaque Nestarius tantummodò confessionem

Nestarius non sustulit confessionem priuatam.

Sed fustulit confessionem publicam.

tionem publicam, quæ erat appendix Pœnitentiæ publicæ. Cùm enim exorti essent Nouatiani, tempore Cypriani, qui docent lapsos post baptismum, præsertim in grauiora peccata, non posse per Ecclesiam reconciliari, contulerunt Episcopi variorum locorum, & constituerunt huiusmodi lapsos esse omnino reconciliandos, sicut antea semper seruatum fuerat. Ne tamen nimis facillè viderentur eos recipere, & sic calumniam à Nouatianis sustinerent, veteri Canoni, quo talibus indicabatur pœnitentia publica, hanc addiderunt appendixem, Vt etiam publicè confiterentur; sciet ea peccata quæ erant aliquo modo publica, & iudicio prudentis Sacerdotis viderentur publicè aperienda. Vnde in singulis Ecclesijs instituerunt Sacerdotem Pœnitentiarum prudentem & seruantem secreti, quem omnes publicam pœnitentiam acturi accedere debebant. Huic ergo primò confitebantur priuatim omnia sua peccata occulta, & manifesta: deinde præscribatur eis pœnitentia publica, cuius pœnitentiæ additamentum erat, publicè confiteri in Ecclesia certa quædam crimina, quæ iudicio Sacerdotis videbantur manifestanda. Hanc Confessionem publicam sustulit Nectarius, & Presbyterum, qui publicè pœnitentibus præerat; idque ob grauem populi offensionem quandam, occasione publicæ pœnitentiæ & confessionis ortam. Cùm enim mulieri cuidam nobili pœnitentia publica, nescio ob quæ crimina esset iniuncta, & illa ob hanc explendam diutius in templo moraretur, accidit vt quidam Diaconus eà in templo abuteretur: Mulier autem illa confessionem publicam, sibi à sacerdote præscriptam factura, etiam hoc crimen videtur coram populo manifestasse; vnde grauiissima populi in Clerum offensio nata. Hinc quidam Eudamon Presbyter suauis Nectario, vt illam consuetudinem aboleret. Colliguntur hæc ex Socrate, & Sozomeno, locis citatis.

Dices, Si Nectarius non sustulit confessionem priuatam, quomodo ergo dicunt illi Auctores, fuisse permissum omnibus, vt pro sua quisq; conscientia ad diuina mysteria accederet?

Respondeo, Eatenus permissum est, quatenus non ampliùs tenebantur adire publicum illud tribunal Ecclesiæ, sed satis erat priuatim reconciliari: sicuti modo quisque potest dici pro conscientia suâ, accedere communionem.

Obijciunt Secundò: Chrysostomus Homil. 2. in Psalmum 50. sic ait: *Peccata tua dicito, vt deleas ea: si confunderis dicere alicui quæ peccasti, dicito quotidie ea in anima tua: Non dico, vt confitearis conseruato tuo, qui exprobrat; dicito Deo, qui curat ea.* Similia habet Homil. de Pœnitent. & confessione.

Respondeo, Chrysostomum tantum velle, non esse necessariù publicè confiteri, & in theatro suorum conseruorum, vt Homil. 4. de Lazaro ait: Ex hac enim confessione sequebatur exprobratio, non autem ex priuatâ, quæ fit soli Sacerdoti, quia fit sine testibus, & propriè fit Deo; Sacerdoti enim confitetur vt locum Dei tenenti, & diuinâ auctoritate absoluenti. Vnde soli Deo confiteri non excludit Sacerdotem, vt multis ostendit Gregorius à Valentia in hunc locum. Instabis: Chrysostomus videtur solum requirere, vt Deo confiteamur in anima, idque absidue: vnde Homil. 8. de Pœnitentia ait: Non delictorum testes statuas; intus in conscientia, astante nemine præter eum qui

cuncta videt, reforma quod deliquisti. Respondeo; Chrysostomus interdum loquitur de confessione coram Deo, quatenus ordinatur ad satisfactionem, ad quam referebatur illa publica confessio; non autem, quatenus ordinatur ad absolutionem Sacramentalem, quam multis locis docet esse necessariam; vt patet lib. 2. & 3. de Sacerdotio &c.

DVBIVM II.

Vtrum peccata Venialia sint necessariò confitenda?

Respondeo, Esse quidem sufficientem materiam confessionis, non tamen necessariam. Prior pars patet ex Concilio Tridentino sess. 14. Canon. 5, & Can. 7. vbi id expressè habetur. Et confirmatur ex sententia Domini, Ioan. 20. v. 23. *Quorum remisistis peccata, remittuntur eis;* quæ generalis est ad omnia peccata. Altera pars probatur ex eodem Concilio, loco citato: Quia peccatum veniale multis alijs remedijs expiari potest, vt ibidè Concilium docet.

Dices: Venialia comprehenduntur illâ sententiâ Domini, *Quorum remisistis peccata* &c. alioquin non essent materia sufficiens huius Sacramenti: ergo si non remittantur à Sacerdotibus potestate clauium, non remittuntur à Deo; ac proinde necessariò erunt in confessione explicanda. Patet consequentia: quia addit Dominus; *Quorum retinueritis, retenta sunt.*

24
Quomodo venialia peccata retineri possunt per Sacerdotes.

Respondeo: Sententiam Domini esse generalem quoad remissionem; non autem quoad retentionem. Ratio est, quia plura instituit remedia, quibus deleantur venialia, vt constat ex doctrina Ecclesiæ: non tamen instituit plura, quibus mortifera deleantur. Dedit enim potestatem remittendi & mortifera, & venialia, sed retinendi per se primò sola mortifera; quia venialia sunt minoris momenti, & amicitiam eius non dissolunt. Secundariò tamen possunt venialia retineri, quatenus retinentur mortifera, sine quibus illa condonari nequeunt.

DVBIVM III.

Quo loco confessio sit præcepta in Scripturâ?

D. Bonauentura d. 17. p. 2. art. 1. q. 3. putat Absolutionem quidem institutam esse & præceptam Ioan. 20. Confessionem autem solum insinuatam, institutam autem ab Apostolis, & promulgatam Iacobi, 5. *Confitemini alterutrum peccata vestra, vt saluemini.*

15

Sed dicendum, Certum esse, confessionem integram omnium peccatorum mortalium esse institutam & præceptam, tanquam necessariam, Ioannis 20. *Quorum remisistis*. &c. Contrarium censendum est erroneum. Patet hoc tum ex suprâ dictis, tum ex Concilio Tridentino, quod sess. 14. can. 3. expressè docet, Sacramentum Pœnitentiæ esse institutum Ioan. 20. *Quorum remisistis*; ergo ibidem est instituta confessio, quæ est necessaria pars huius Sacramenti. Et canone 6. definit confessionem esse necessariam iure diuino ad salutem: atqui nullus Scripturæ locus est vnde hoc euidentius & efficacius colligatur, quàm Ioan. 20. Denique idem Cõcil. c. 6. illius sessionis expressè probat ex hoc loco Ioannis, Confessionem esse iuris diuini.

ART.

13
2. Obiectio ex Chrysostomo.

Soluitur.

Nisi ratio-
que scandali.
Dico Secundò: Ratione scandali fieri posse, vt is, qui solum venialia habet, teneatur se exhibere proprio Sacerdoti, & infinuare, se nihil habere: vt, si populus vel Pastor aliqui putarent illum contemnere hoc Sacramentum.

hactenus non præcepisse indirectè confessionem venialium. Probat, Quia nullum tale præceptum extat, neque etiam est vlla talis consuetudo.

Ecclesia non præscripsit confessionem venialium,

DVBIVM VIII.

Virum Ecclesia possit præcipere Venialium confessionem?

32 Venialia interiora.

Respondeo & Dico Primò: Non potest ita præcipere, vt tenearis interiora venialia confiteri, quado habes exteriora. Ratio est, Quia non potest directè in actus internos statuere.

Venialia omnia exteriora.

Dico Secundò: Non potest etiam sic præcipere, vt tenearis omnia exteriora venialia confiteri. Probat: Quia non est sufficiens ratio, seu utilitas id præcipiendi. Quod si concedamus posse præcipere, non tamen potest sub mortali: quia id, quod præcipitur, est materia valde leuis.

Dices: Clementina, Ne in agro Domini; §. Sane. Tit. De statu Monachorum, sic dicitur: Sane singulis mensibus, tam in monasterijs, quam extra sublatà occasione quacunq; ad confessionem saltem semel accedant omnes & singuli Monachi: Loquitur autem de Monachis S. Benedicti.

Respondeo breuiter: Nullum esse hinc propriè dictum præceptum, sed solum monasticam constitutionem, obligantem tantummodò ad punitionem Regularem; vt patet diligenter examinanti: Nullum enim verbum ponitur, quod propriè præceptum insinuet.

ARTICVLVS VI.

Virum possit cum aliquo dispensari, ne confiteatur?

33 Indirectè potest præcipere confessionem venialium,

Dico Tertio: Potest tamen præcipere indirectè, vt omnes teneantur venialia confiteri, nempe si alia non habeant. Colligitur ex Caietano, Opusculo de Confess. qu. 1. Probat: Quia potest præcipere vsum huius Sacramenti, & tunc, si quis non haberet mortifera, teneretur confiteri venialia. Quod patet: nam aliter non potest substantiam huius præcepti præstare. Antecedens probatur: Quia vsum huius Sacramenti est res saluberrima: ergo Ecclesia potest illum præcipere, sicut alia bona opera, ieiunium, orationes, eleemosynam, &c. non quidem tanquam id necessarium sit ad iustificationem, sed vt summè expediens ad satisfactionem peccatorum, & vitæ Christianæ profectum: quod est contra Dominicum Soto, & quosdam alios.

Respondeo & Dico Primò: Non potest Pontifex dispensare cum aliquo, ne vnquam confiteatur. Probat Primò: Quia confessio merè est Iuris Diuini: ergo Pontifex non potest in ea dispensare; præsertim cum nulla possit occurrere causa rationabilis, cur aliquis sit ab eà excipiendus. Secundò: Quia confessio est intrinseca pars Sacramenti necessarij ad salutem ei, qui post baptismum mortiferè peccauerit. Atqui huiusmodi Sacramenta sunt Ecclesie fundamenta, his enim Ecclesia formatur, perficitur, & cõstitit: Ministri verò Ecclesie instituti sunt, vt Ecclesiam, sicut à Domino constituta est, gubernent; non autè est eis concessum, vt eius fundamenta mutant: ergo &c.

36 Non potest dispensari ne vnquam confitearis,

34

Dices Primò: Ecclesia non potest materiam necessariam facere materiam necessariam Sacramenti: ergo non potest vilo modo præcipere venialium confessionem.

Dico Secundò: Summus Pontifex, & Conciliū Generale ex iustà causà possunt dispensare in tempore confessionis; nempe, vt possit vltra annum differri, vel intra annū debeat lapsius frequentari. Probat, Quia determinatio huius tēporis, sicut iure humano facta est, ita etiam iure humano prorogari potest, vel contrahi. Vix tamen videtur, posse occurrere causa dispensandi cum aliquo in particulari, vt non teneatur intra annū confiteri. Vnde, si dispensatio detur, peccabit dispensans, eò quod abutatur suà potestate. Qui autem vteretur dispensatione, etiam peccabit, saltem venialiter; non quidem contra præceptum Ecclesie, in quo est dispensatum; sed contra Ius Naturæ, vel Gentium, quo pars debet se conformare toti, nisi causa subsit.

37 Dispensari potest in tempore confessionis,

Quomodo materia non necessaria Sacramenti, per Ecclesiam possit fieri materia necessaria.

Respondeo: Non potest facere, vt id, quod non est materia necessaria, fiat absolute necessaria, sic vt sine ea non constet Sacramentum, etiam si alia materia subijciatur: potest tamen facere, vt fiat necessaria sub conditione, si videlicet alia materia desit, quæ Clauibus subijciatur: nam potest præcipere vsum huius Sacramenti.

Dices Secundò: Confessio venialium non est materia grauis: ergo non potest eam Ecclesia præcipere, saltem sub culpa mortiferà.

Respondeo: Etsi confiteri venialia non sit per se res tanti momenti, vt possit sub peccato mortifero præcipi, quando adest alia materia: tamen quatenus est necessarium ad vsum huius Sacramenti (vt, si alia materia desit) eatenus est satis magni momenti, vt possit sub graui culpà præcipi. Nam vti hoc Sacramento, non est opus minoris momenti, quàm ieiunium, vel recitatio Officij, vel auditio Missæ; quæ tamen ab Ecclesia possunt sub culpà mortifera præcipi.

Dico Quarto: Probabilius videtur, Ecclesiam

Aduertendum autem, quamdiu perseuerat præceptū annuæ confessionis, Papam non minùs obligari ad confitendum, quàm alios; idque vel ex vi Iuris Naturalis, vel Iuris Gentium, quod dicitur vt Princeps legem, quam imponit, patiatur, si eadem in ipso & subditis sit ratio. Non tamen incurret penam transgressori lege humanà constitutam: solum enim tenetur Princeps suis legibus quo ad vim directiuam, non verò quo ad vim coactiuam.

38 Etiam obligatur ad confitendum, quàm alios; idque vel ex præcepto annuæ confessionis,

QVÆSTIO VII.

De Confessionis Quidditate.

Vide, quæ diximus Questione Sexta, in principio.

Vuu

QVÆSTIO

ARTICVLVS III.

Vtrum omnes ad Confessionem teneantur?

16
Nondum
baptizati,
non tenentur
ad confessionem.

Respondeo & Dico Primò: Qui nondum sunt baptizati, non tenentur confiteri. Probat hoc Dominicus Soto, quia hi solum tenentur ad fident & ad baptismum. Sed hoc verum non est: nam etiam tenentur ad Eucharistiam, ita vt ante baptismum hanc obligationem habeant, quamuis eam non possint prestare, nisi post baptismum; vt supra dictum est q. 80. a. 11. dub. 1. num. 31. Vera ergo ratio est, quia peccata illorum non sunt materia huius Sacramenti. Solum autem obligamur ad hoc Sacramentum ratione materiae necessariae.

Tenentur
baptizati.

Dico Secundò, Baptizati omnes obligantur ad confessionem, qui post baptismum in aliquod peccatum mortiferum inciderunt, etiam si hoc peccatum solum naturam posterius sit ipso baptismo; quale est, sacrilegium, quod committitur facta baptismi susceptione; vt supra dictum est q. 69. a. 10. dub. 2. num. 19.

ARTICVLVS IV.

Vtrum quis teneatur confiteri peccatum, quod non habet?

17
Omnia
& sola
mortifera
confiteri,
eo quo tibi
conficius es
modo.

Respondeo quemque debere confiteri omne, & solum peccatum mortiferum, quod habet in conscientia, & eo modo, quo sibi conscius est; scilicet confitendo certa tanquam certa, dubia tanquam dubia, nihil augens, nihil imminuens.

Notandum est in Responsione ad 3. Quidquid committit homo vel omittit, in quo dubitat esse peccatum mortiferum, peccat mortifere, quod se committat discrimini. Sic quoque discrimini se committit, qui negligit confiteri id, quod est dubium, sine mortale, an non: quare peccat mortaliter. Quod tamen sic intellige, si nimirum ita dubitet, vt non habeat probabiles rationes ad credendum, non fuisse mortiferum. Si enim habeat probabiles rationes, vel probabile iudicium Sapientum, non fuisse peccatum mortiferum, potest omittere eius confessionem. Ratio est, Quia cum tali iudicio positiuo posset operari, v. g. facere talem contractum, nec peccaret mortifere: ergo multò magis poterit omittere eius confessionem, tanquam non sit peccatum mortiferum; eò quòd probabiliter credat, non esse.

Dices: Melior est conditio possidentis: ergo etià in dubio negatiuo non tenetur homo seipsum accusare, videlicet quando nescit quale peccatum sit. Confirmatur: quia ob hanc causam non tenemur respondere Iudici, quando nescimus an legitime interroget.

Respondeo Negando Consequentiam: Hoc enim solum locum habet, quando confessio, siue patefactio rei cedit in notabile prauiudicium meum vel alterius: vt latius diximus de Iustit. & Iure lib. 2. cap. 31. dub. 3. num. 10. hic verò non cedit in tale prauiudicium, sed in magnum commodum.

ARTICVLVS V.

Vtrum peccator teneatur statim Confiteri?

Respondeo, Neque Iure Diuino, neque Ecclesiastico tenetur peccator statim, id est, primà opportunitate confiteri. Est communis sententia DD. Non Iure Ecclesiastico, quia Ecclesia solum praecipit vt singulis annis confiteamur, vt patet ex Capitulo, *Omnis viriisque sexus*. Non Diuino, quia praecipit confessionis est affirmatiuum; quod non obligat ad statim, sed suo tempore: praesertim cum sine actuali confessione homo possit amicitiam diuinam recuperare. Praeterea, si iure Diuino teneremur statim à commisso peccato confiteri, Ecclesia determinans annuum tempus, apertam dedisset occasionem errandi. Tali enim determinatione satis insinuat, nos iure Diuino non obligari ante annum.

18
Nullo iure
tenetur
prima opportunitate
confiteri

DVBIUM I.

Quando praecipit confessio obliget nos In iure Diuino?

Respondeo & Dico Primò: Ratione sui obligat nos in articulo mortis, id est, quando quis tendit ad mortem: vt cum quis supplicio est afficiendus, cum valetudo est desperata, &c. Simili modo obligat in periculo mortis: vt, dum instat praerium, vel partus periculosus, &c.

Probat, Quia hoc praecipit debet aliquando seruari ab eo, qui sibi conscius est peccati mortiferi: ergo maxime in articulo vel periculo mortis: si enim tunc non seruetur, non potest postea amplius seruari. Deinde, quia tunc maxime tenetur reconciliari Deo, quando est periculum aeternae inimicitiae, & propriae salutis. Neque tunc sufficit votum, si possit reipsa expleri: quia hoc votum post mortem expleri non potest. Denique, censetur negligens suae salutis, si tunc certioribus remedijs non utatur. Vnde Iacobi 5. vers. 14. cum dixisset Apostolus: *Si quis infirmatur in vobis? inducat Presbyteros Ecclesiae; subiungit v. 16. Confitemini alterutrum peccata vestra, vt saluemini*. Vide etiam Capitulum, *Si infirmitas*, de Pœnitentijs & confessionibus, ex Concilio Magno Lateranensi, vbi praecipitur Medicis sub pena excommunicationis ferenda, vt ante omnia inducant infirmum ad confessionem.

Vtrum verò etiam Iure diuino obliget sub mortali, vt non nimis diu differatur in vitam, sicut dictum est de contritione, est dubium. Probabilius tamen videtur non obligare per se, nisi in articulo & periculo mortis. Ratio est, Quia non praecipitur Iure diuino confessio peccatorum, nisi ratione iustificationis: atqui possumus iustificari per contritionem cum voto confessionis, quod votum potest impleri, quòd videbitur esse aliquod mortis notabile periculum. Secus est de contritione, quia sine eà non possumus iustificari, sed manemus in Dei inimicitia: vnde non licet eam nimium diu differre.

Dico Secundò: Per accidens, seu ratione alterius praecipit obligamur ad confessionem Iure Diuino multis casibus. Primò: Quoties accedendum est ad Communionem, iuxta supra dicta; quamuis

19
Obligat
per se in
articulo
& in periculo
mortis.

20
Non obligat nisi diu in vita differatur.

21
Per accidens ratione alterius obligat pluribus casibus.

quamvis etiam probabile sit, solum iure Ecclesiastico ab Apostolorum temporibus recepto, nos teneri. Secundò: si quis voluit confiteri. Tertio: Si à confessario fuerit iniunctum. Quarto: Ratione statuti Religionis. Quintò: Ratione conscientie erronee, vt si putes te primà opportunitate teneri confiteri. Sextò: Ratione grauis tentationis, per quam putes te vincendum, nisi confitearis. Ita Caietanus Verbo, Confessio, Conditione 5. & alij.

22 Non tamē quando timentus nos aliās non recordatur peccatis.

Septimò: Alium casum addunt Caietanus, Sotus, & alij quidam, Quando credis te alio tempore non recordaturum peccati. Sed probabilis est, eo casu te non teneri, vt docet Petrus Soto lect. 5. de confess. Et Nauarrus cap. 21. de Eucharistia num. 35. Primò: Quia Ecclesia probè nouerat, plerisque plurimorum peccatorum obliuisci ante exactum annum, & tamen non præcepit nisi annuam confessionem, vt patet ex Concilio Lateranensi, & vt confiteamur ea peccata, quorum tunc meminimus, vt patet ex Concil. Trident. sess. 14. cap. 5. Secundò: Quia esset graue onus secularibus, si tenerentur confiteri quotiescunq; metuunt obliuionem. Neque satisfacit quod Sotus ait hunc casum esse Iuris diuini, sed satis ei esse prouisum per Ecclesiam determinationem: Quia si Ius diuinum me obligat ad confitendum, quando est periculum obliuionis, nulla temporis determinatio per Ecclesiam facta me, excusat.

D V B I V M I I.

Vivum Ecclesia potuerit tempus Confessionis determinare? & quo iure?

23 Obligatur Ecclesia ad aliquam determinationem Iure diuino.

Respondeo & Dico Primò: Ecclesia non solum potuit, sed etiam Iure Diuino obligata fuit determinare tempus confessionis. Probatur, Quia Christus illud non determinauit, sed id reliquit Vicario suo definiendum, qui id tenetur facere ex officio, præsertim cum sit necessarium ad salutem animarum, & commune bonum Ecclesie: Si enim maneret indeterminatum, plerique nunquam vterentur, cum magna morum corruptela, & salutis iactura.

24 Hæc tamen determinatio est Iuris humani.

Dico Secundo: Hæc determinatio facta est præcepto seu iure humano. Probatur, quia immediatè facta est non per auctoritatem diuinam & supremam; sed per auctoritatem inferiorem participatam homini à Christo, nempe Pontifici, & sub ipso Concilio Oecumenico, quæ potestas more humano gerenda & exercenda est: Ergo hæc determinatio facta est iure humano. Patet Consequentiā; Nam hæc est distinctio inter ea, quæ sunt iuris diuini, & iuris humani Ecclesiastici, quòd illa immediatè sint ab auctoritate superna, hæc à participata.

Dices, Ecclesia non potest præcipere, vt peccatum occultissimum, quod nullo modo prodijt in opus externum, confitear, quauis ad id iure diuino obliger; quia non potest disponere de actibus merè internis: ergo non potuit præcipere, vt ea semel confitear in anno. Patet Consequentiā, quia qui non potest aliquid præcipere absolutè, non potest præcipere, vt hoc vel illo tempore id faciam.

Respondeo, Præceptum Ecclesie directè & per se solum obligat ad confitendum illa peccata, quæ in opus externum prodierunt. Verum, quia

iure diuino confessio debet esse integra, indirectè, & mediante Iure diuino, quasi ex consequenti præcipit etiam confessionem occultorum. Instabis: Ergo si quis confiteretur externa peccata, omisis internis, satisfaceret præcepto Ecclesie. Respondeo; Ita satisfaceret, vt contra illud non peccaret, sed solum cõtra Ius diuinum. Vnde neque incurreret excommunicationem, si ea in non confitentes lata sit.

D V B I V M I I I.

Quodnam sit illud tempus, quo iure Ecclesiastico tenemur confiteri?

25 Quodam putant id esse tempus Quadragesimæ.

Quidam existimant directè nos obligari in Quadragesima. Ita Petrus Soto lect. de Cõfessione. Et Ioannes Medina codice de Cõfess. q. 14. Primò: quia Ecclesie consuetudo est tunc confiteri, quam Concilium Trident. sess. 14. cap. 5. approbat. Secundò: quia in multis diocesis solent excommunicari, qui tunc non confitentur. Tertio: Quia Sixtus IV. in Extrauag. Vices illius Tit. de Pace, præcipit Mendicantibus, vt desistant prædicare populo, eos tempore Paschatis non teneri confiteri suis Parochis.

Respondeo; Verius esse, præceptum Ecclesiasticum non obligare, nisi vt semel quotannis confiteamur, quocunq; tandem id tempore fiat. Ita Canus relectione de Pœnitent. part. 5. Domin. Sotus d. 18. q. 1. art. 4. Couarr. in Caput, Alma p. 1. y. 1. num. 8.

Probatur Primò: Quia Caput. Omnis viriisque sexus, solum præcipit, vt saltem semel in anno confiteamur.

Secundò: Quia Concilium Trident. sess. 14. cap. 5. solum dicit, consuetudinem illam confitendi in Quadragesima, esse piam & salutarem: indicat ergo, non esse præceptam.

Neque obstat consuetudo Ecclesie, quæ vim legis habere solet. Nam illa consuetudo non est directè ex præcepto confessionis orta, sed propter communionem, quæ in Paschate obligat, quam necessariò debet confessio præcedere; vt supra. Ob hanc causam fiunt excommunicationes in eos, qui non confitentur, nempe ob præceptum Communionis. Vnde si quis ex legitima causa tunc non communicaret, & eo anno esset confessus, non incurreret excommunicationem Synodalem, quamvis in Paschate non confiteretur: Nam reuera non obligaretur. Vnde patet responsio ad duo priora argumenta. Ad tertium, Pontifex solum ibi intendit, ne Mendicantes subditos à suis Parochis auertant, & idcirco prohibet talia prædicare. Ibidem enim facit illis potestatem, vt & ipsi tunc confessionem audiant. Dicit autem fideles tunc debere confiteri, intellige, propter Communionem.

D V B I V M I V.

An is, qui neque antea toto anno, neque in Quadragesima est confessus, teneatur post tempus Paschale statim confiteri; an verò possit expectare alteram Quadragesimam?

26 Respondeo & Dico Primò: Hunc teneri statim confiteri. Ita Medina q. 14. Dominicus Soto

Hic statim tenetur confiteri.

Soto loco citato. dist. 18. q. 1. art. 4. Nauarrus cap. 21. num. 45. & alij passim. Ratio est, Quia Ecclesia præscribit tempus annuum, non vt proprium onus anni, vt expleto anno obligatio extingueretur, sed ne vltra annum differretur confessio; sicut determinari solet tempus in solutionibus debitorum, vt suprâ dictum est in Eucharistia; quod hic etiam eo magis locum habet, quod confessio non adstringatur tempori Paschali, sicut communio, sed per totum annum spatium possit impleri. Confirmatur ex verbis Concilij Lateranensis, *Omnis vtriusque sexus omnia peccata sua confiteatur saltem semel in anno*: quasi dicat, *Non differat vltra annum*; præscribit enim frequentiam seruandam in vsu huius Sacramenti: ergo quo magis differtur, eo magis virget præceptum.

Peccat, non tunc, nisi confiteri.

Dices: Ergo iste continuò peccat anno expleto: Nam præceptum negatiuum semper virget.

Respondeo, Verum esse, quod peccat continuò, quando habet opportunitatem, & omittit: Nam est in continuâ omissione actuali, & voluntariâ. Interrumpitur tamen hoc peccatum per somnum, per inaduertentiam, & per defectum opportunitatis; sicut detentio rei aliena; vt dictum est de furto, lib. 2. de Iustitia & Iure cap. 12. dub. 3. Secus est de festis diebus, ieiunijs, & precibus Horarijs, quæ sic adstringuntur certo tempori, vt sint velut proprium onus, aut cultus illius temporis; vnde transacto tempore expirat obligatio.

Quidam contrariù tenent.

Aduerte tamen, Siluestrum verbo *Eucharistia*, num. 3. §. 15. & *Confessio*. 1. §. 3. & quosdam alios existimare, posse differri confessionem vsque ad sequens Pascha; quorum sententia non videtur satis probabilis. Minus probabile est de Eucharistia, vt suprâ dictum est, quæst. 80. art. 11. dub. 2. num. 34.

27 Rite nunc confessus, potest oblitum mortale differre in alterum annum.

Dico Secundo: Qui ritè confessus recordatur postea alicuius peccati mortiferi, non tenetur illud confiteri ante sequentem annum. Probatur, quia iam præcepto Ecclesiæ satisfecit. Si verò nondum communicauit, tenetur ratione communionis, vt etiam suprâ dictum est de Eucharistia, q. 80. art. 11. dub. 2. num. 34.

DVBIVM V.

Virum qui probabiliter putat se tempore debito non habiturum Confessorem, teneatur tempus præuenire?

28 Conclio est affirmans.

Respondeo cum Melchioro Cano relect. 5. de Pœnitentia, Teneri. Sicut in die festo qui videt se post horam non iam impeditum iri, vel non futurum sacrum, tenetur præuenire. Ratio est, Quia Ecclesia præscripsit tempus annuum, ne vltèrius differatur, obligans vnumquemque vt intra annum confiteatur.

Dices: Ergo qui videt se impediendum à lectione Horarum, tenetur præuenire eodem die.

Respondeo, Cùm eodem Cano, si illud impedimentum prouenturum sit à natura, vel à coactione, non tenetur præuenire. Ratio est, Quia quòd liceat præuenire tempus debitum, v.g. pridie recitare Matutinum & Laudes, & mane dicere Nonnam: vel Vesperas, est priuilegium, quo priuilegium non tenemur tunc vii. At non est priuilegium posse statim confiteri. Secus est, si impedimentum sit voluntarium; tunc enim teneris præuenire;

alioqui censeris voluntariè omittere horas, scilicet in Causa.

DVBIVM VI.

Virum pueri obligentur hoc præcepto annuæ confessionis?

Respondeo & Dico Primò: Omnino obligari, si peccat mortiferè: vt patet ex verbis Concilij Tridentini: *Cum, inquit, ad annos discretionis peruenerint*. Hoc autem in quibusdam est septimo vel octauo ætatis anno; in alijs serius, nono vel decimo. Ad Communionem verò plures requiruntur anni, vt duodecim, vel plures. Nam vt rectè notat Canus parte 5. loco citato, non simul peruenitur ad vsu rationis in omnibus rebus, sed prius in ijs quæ sunt sensibus accommodatiora, & generaliora. Vnde prius potest puer distinguere inter peccatum magnum & paruam, quàm inter cibum sacrum & profanum, & quàm possit istud Sacramentum dignè æstimare, & latentem diuinitatem apprehendere. Acedit, quòd ad hoc Sacramentum requiratur maior deuotio, quàm ad Sacramentum Pœnitentiæ.

29 Pueri mortiferè peccantes, obligantur ad confessionem.

Dico Secundo: Tamen ante annos pubertatis non incurrunt pueri penam excommunicationis, quæ in non confitentibus singulis annis in plerisque diocæsisbus est constituta. Ratio est, quia Prælati non intendunt eos huiusmodi pœnâ inuoluere, vt consuetudo declarat.

Non tamè obligantur ad communionem.

Aduerte tamen, verum non esse, pueros ante annos pubertatis non posse vllas censuras incurrere. Nam Concilium Trid. sess. 25. cap. 5. de Reformatione, excommunicat eos, cuiuscunque generis aut conditionis, sexus vel ætatis fuerint, si septa monialium ingredientur. Vbi manifestum est pueros etiam comprehendi. Quare, nisi lex vel consuetudo eos excipiat, censuras incurrunt.

30 Impubes non confitenti, non incurrunt excommunicationem.

DVBIVM VII.

Virum is, qui solum habet Venialia, teneatur singulis annis confiteri?

D. Bonaventura d. 17. & Richardus ibidem, affirmant; idque propter tenorem præcepti quod habet, *Omnia peccata esse confitenda*.

31 Quidam affirmant.

Respondeo & Dico Primò, Eum qui solum habet venialia, non teneri singulis annis confiteri. Est communis aliorum Doctorum. Probatur Primò, Quia præceptum Ecclesiæ solum determinat tempus obseruationis præcepti diuini: atqui præceptum diuinum non obligat ad confessionem venialium: ergo nec præceptum Ecclesiæ. Ita Cajetanus q. 1. de Confessione. Secundo: Quia quando Ecclesia iubet omnia peccata confiteri, vel intelligit sola mortifera, & sic habemus intentum: vel mortifera & venialia, & sic qui confitetur mortifera, tenebitur etiam addere venialia, quod nemo vnquam dixit. Tertio: Nemo potest confiteri omnia venialia: ergo solum loquitur de mortiferis. Quod confirmatur ex grauissima pœna, quam subiugit: *Alioquin, inquit, & viuens arceatur ab ingressu Ecclesiæ, & mortuus Ecclesiasticâ careat sepultura*. Denique, quia Concil. Trident. sess. 14. cap. 5. expressè dicit, venialia taceri citra culpam posse.

Dico

Nisi ratio-
que scandali.
Dico Secundò: Ratione scandali fieri posse, vt is, qui solum venialia habet, teneatur se exhibere proprio Sacerdoti, & infinuare, se nihil habere: vt, si populus vel Pastor aliqui putarent illum contemnere hoc Sacramentum.

hactenus non præcepisse indirec-
tè confessionem venialium. Probatur, Quia nullum tale præceptum extat, neque etiam est vlla talis consuetudo.

Ecclesia non præ-
scripsit con-
fessionem
venialium,

DVBIVM VIII.

Virum Ecclesia possit præcipere Venialium confessionem?

32
Venialia interiora.

Respondeo & Dico Primò: Non potest ita præcipere, vt tenearis interiora venialia confiteri, quado habes exteriora. Ratio est, Quia non potest directè in actus internos statuere.

Venialia omnia exteriora.

Dico Secundò: Non potest etiam sic præcipere, vt tenearis omnia exteriora venialia confiteri. Probatur: Quia non est sufficiens ratio, seu utilitas id præcipiendi. Quòd si concedamus posse præcipere, non tamen potest sub mortali: quia id, quod præcipitur, est materia valde leuis.

33
Indirectè potest præcipere confessionem venialium,

Dico Tertio: Potest tamen præcipere indirec-
tè, vt omnes teneantur venialia confiteri, nempe si alia non habeant. Colligitur ex Caietano, O-
pusculo de Confess. qu. 1. Probatur: Quia potest præcipere vsum huius Sacramenti, & tunc, si quis non haberet mortifera, teneretur confiteri venialia. Quod patet: nam aliter non potest substantiam huius præcepti præstare. Antecedens probatur: Quia vsum huius Sacramenti est res saluberrima: ergo Ecclesia potest illum præcipere, sicut alia bona opera, ieiunium, orationes, eleemosynam, &c. non quidem tanquam id necessarium sit ad iustificationem, sed vt summè expediens ad satisfactionem peccatorum, & vitæ Christianæ profectum: quod est contra Dominicum Soto, & quosdam alios.

34

Dices Primò: Ecclesia non potest materiam non necessariam facere materiam necessariam Sacramenti: ergo non potest vilo modo præcipere venialium confessionem.

Quomodo materia non necessaria Sacramenti, per Ecclesiam possit fieri materia necessaria.

Respondeo: Non potest facere, vt id, quod non est materia necessaria, fiat absolute necessaria, sic vt sine ea non constet Sacramentum, etiam si alia materia subijciatur: potest tamen facere, vt fiat necessaria sub conditione, si videlicet alia materia desit, quæ Clauibus subijciatur: nam potest præcipere vsum huius Sacramenti.

Dices Secundò: Confessio venialium non est materia grauis: ergo non potest eam Ecclesia præcipere, saltem sub culpa mortifera.

Respondeo: Etsi confiteri venialia non sit per se res tanti momenti, vt possit sub peccato mortifero præcipi, quando adest alia materia: tamen quatenus est necessarium ad vsum huius Sacramenti (vt, si alia materia desit) eatenus est satis magni momenti, vt possit sub graui culpâ præcipi. Nam vti hoc Sacramento, non est opus minoris momenti, quàm ieiunium, vel recitatio Officij, vel auditio Missæ; quæ tamen ab Ecclesia possunt sub culpâ mortifera præcipi.

35

Dico Quarto: Probabilius videtur, Ecclesiam

Dices: Clementina, Ne in agro Dominico; §. Sane. Tit. De statu Monachorum, sic dicitur: Sane singulis mensibus, tam in monasterijs, quam extra sublatâ occasione quacunq; ad confessionem saltem semel accedant omnes & singuli Monachi: Loquitur autem de Monachis S. Benedicti.

Respondeo breuiter: Nullum esse hîc propriè dictum præceptum, sed solum monasticam constitutionem, obligantem tantummodò ad punitionem Regularem; vt patet diligenter examinanti: Nullum enim verbum ponitur, quod propriè præceptum insinuet.

ARTICVLVS VI.

Virum possit cum aliquo dispensari, ne confiteatur?

Respondeo & Dico Primò: Non potest Pontifex dispensare cum aliquo, ne vnquam confiteatur. Probatur Primò: Quia confessio merè est Iuris Diuini: ergo Pontifex non potest in ea dispensare; præsertim cum nulla possit occurrere causa rationabilis, cur aliquis sit ab eâ excipiendus. Secundò: Quia confessio est intrinseca pars Sacramenti necessarij ad salutem ei, qui post baptismum mortifere peccauerit. Atqui huiusmodi Sacramenta sunt Ecclesie fundamenta, his enim Ecclesia formatur, perficitur, & consistit: Ministri verò Ecclesie instituti sunt, vt Ecclesiam, sicut à Domino constituta est, gubernent; non autè est eis concessum, vt eius fundamenta mutant: ergo &c.

36
Non potest dispensari ne vnquam confitearis.

Dico Secundò: Summus Pontifex, & Conciliū Generale ex iustâ causâ possunt dispensare in tempore confessionis; nempe, vt possit vltra annum differri, vel intra annū debeat lapsius frequentari. Probatur, Quia determinatio huius tēporis, sicut iure humano facta est, ita etiam iure humano prorogari potest, vel contrahi. Vix tamen videtur, posse occurrere causa dispensandi cum aliquo in particulari, vt non teneatur intra annū confiteri. Vnde, si dispensatio detur, peccabit dispensans, eò quòd abutatur suâ potestate. Qui autem vteretur dispensatione, etiam peccabit, saltem venialiter; non quidem contra præceptum Ecclesie, in quo est dispensatum; sed contra Ius Naturæ, vel Gentium, quo pars debet se conformare toti, nisi causa subsit.

37
Dispensari potest in tempore confessionis.

Aduertendum autem, quamdiu perseuerat præceptū annuæ confessionis, Papam non minùs obligari ad confitendum, quàm alios; idque vel ex vt Iuris Naturalis, vel Iuris Gentium, quod dicitur vt Princeps legem, quam imponit, patiatur, si eadem in ipso & subditis sit ratio. Non tamen incurret penam transgressori lege humanâ constitutam: solum enim tenetur Princeps suis legibus quo ad vim directiuam, non verò quo ad vim coactiuam.

38
Etiam obligatur præcepto annuæ confessionis.

QVÆSTIO VII.

De Confessionis Quidditate.

Vide, quæ diximus Questione Sexta, in principio.

Vuu

QVÆSTIO